

sekvenser, at selve formen bliver lagt under pres. Stilen bliver med indre filosofisk konsekvens helt særegen. »Således må bogens stil selv være u-perfekt, altså sammenstykket, blandet, brudt.« Aforismen, metaforikken og det poetiske sprog er blandt de virkemidler, Kirkeby benytter sig af. Stilen er til tider bevidst dunkel, og paradokset opsoeges lige så gerne som det undgås, idet klarhed for Kirkeby ikke er et ideal, der hører til filosofiens væsen. Kort sagt opfattes sproget som utilstrækkeligt. Som Kirkeby adværer i forordet til *Om betydning. Tetragrammatonske refleksioner*: »Ordene må derfor sættes ind i modstrid med sig selv. Og det er ensbetydende med et krav om, læseren selv går med til grænsen for den mening, han umiddelbart kan fatte.«

Peter Bjørntoft

Vagn Lyhne (red): *Ulvens tid. Massemord og sult i Weimarrepublikken*.

Oversættelse, efterskrift & redaktion ved Vagn Lyhne, Forlaget Klim, Århus 1998, 319 s., illustreret, 285 kr.

I årene fra 1918 til 1924 myrdede Fritz Haarmann mindst 27 unge mænd og drenge ved at bide deres halspulsåre over. Alle mordene blev begået i Haarmanns lille tagværelse i byen Hannover.

I Tyskland udkom der i 1995 to bøger om tilfældet Haarmann. Den ene er den kendte jødiske skribent Theodor Lessings samtidige beskrivelse af sagen mod Haarmann, der bygger på en serie avisreportager, og som i 1925

udkom som bog under titlen, *Haarmann. Die Geschichte eines Werwolfs*. Den anden bog, *Die Haarmann-Protokolle*, er en udskrift af en række samtaler Haarmann førte med den kendte sindsygelæge Ernst Schultze. Disse protokoller er redigeret og bearbejdet af Christine Pozsár og Michael Farin, der har fundet dem frem fra Niedersächsisches Hauptstaatsarchiv og samlet dem kronologisk i deres 639 sider store bog. Begge bøger blev udgivet som opfølgning af Romuald Karmakers film, *Der Totmacher*. Götz George, der spillede rollen som Fritz Haarmann, fik prisen som bedste skuespiller på filmfestivalen i Venedig i 1995.

Ulvens tid. Massemord og sult i Weimarrepublikken består af Vagn Lyhnes oversættelse af Theodor Lessings gennemgang af sagen, suppleret med et fyldigt uddrag af samtalerne mellem Haarmann og Schultze. Derudover gengiver bogen Haarmanns "selvbiografi" og afsluttes med Vagn Lyhnes efterskrift, hvor han analyserer Haarmanns livsløb, det homoseksuelle miljø omkring hovedbanegården i Hannover og psykiatrien og justitsens forsøg på at bringe det umådelige under kontrol.

Tore Eriksen

Per Buvik: *Georges Bataille*.

Gyldendal Norsk Forlag, Ariadne-serien, Oslo 1998, 144 s., 178 Nkr.

Buvik leverer her den første introducerende og sammenhængende præsentation af Batailles værk i Skandi-

navien. Georges Bataille (1897-1962) er endnu en uopdaget filosof for mange, og vanskelig tilgængelig for nye læsere, der nu kan få en overkommelig og klar fremstilling af ledende motiver i hans tænkning. Der trækkes linier gennem hele forfatterskabet, og forholdet til kendte filosofiske navne som Hegel, Nietzsche og Sartre belyses. Det samme gør forbindelseslinierne til Lacans psykoanalyse og litteraturfilosoffen Maurice Blanchot. Et selvstændigt kapitel er viet forholdet til André Breton og surrealismen.

Bogen er overskuelig inddelt i en fortløbende tematisk-kronologisk organisering af kapitlerne omkring kodeordene: materialisten, aktivisten, den ateologiske mystiker, den alternative økonom, tidsskriftredaktøren, litteraturtænkeren og romanforfatteren.

Bogen er derfor ikke bare en monografi om en spændende tænker og forfatter og hans biografiske data, men leverer også et sideblik til hans idéhistoriske samtid, til et fascinerende stykke nyere fransk intellektuel historie.

Per Buvik er professor i almen litteraturvidenskab ved Universitetet i Bergen og har skrevet en række større og mindre studier bl.a. om Huysmans og Baudelaire.

Tore Eriksen

Filosofi. Fra antikken til vor tid

af Keld B. Jessen (red.), Dietrich Harbsmeier, Astrid Holm, Johannes Iversen, Arne Jørgensen, Jens Frørup Madsen, Anne Okkels Olsen, Bent Rensch og Bjarne

Troelsen, Forlaget Systime 1999, Bog (342 sider) inkl. hjemmeside, 280 kr.

Under redaktion af Keld B. Jessen har Forlaget Systime udgivet en filosofihistorie med tilhørende Internet hjemmeside. Bogen gennemgår i hovedtræk filosofiens historie fra førsokratikerne til i dag. Teksten er suppleret med illustrationer, kort og skemaer. Supplerende redegørelser – fx om encyklopædisterne, feministisk filosofi, økofilosofien, mm. – et elektronisk filosofi leksikon samt diverse filosofi links kan findes på Forlaget Systimes hjemmeside på adressen www.systime.dk

Mads P. Sørensen

Pragmatismens renæssance

(red. af Anders Egeblad, Cheryl Mealor og Henning Høgh Laursen), *Philosophia*, årg. 26 3-4, 200 sider, 140 kr.

Såvel ældre som nyere pragmatikere kommer til orde i det seneste nummer af tidsskriftet *Philosophia: Pragmatismens renæssance* (vol. 26, 3-4). Temaet tager udgangspunkt i den 'pragmatismens renæssance', som Richard Rorty har været eksponent for igennem de seneste par årtier. Temaet forsøger at undersøge forbindelsen mellem Rortys pragmatisk position og de forskellige amerikanske varianter af pragmatikken, der blomstrede i slutningen af 1800-tallet og begyndelsen af 1900-tallet med navne som William James, Charles San-

ders Peirce og John Dewey. *Pragmatismens renaissance* indeholder artikler af William James, Richard J. Bernstein, Richard Rorty, Susan Haack, Søren Christensen, Anindita N. Balslev, Henning Høgh Laursen, Rune Dalgaard og Róbert H. Haraldsson. Uden for tema bringes en artikel om Jean-Paul Sartre af Niels Brügger.

Mads P. Sørensen

Steen Brock: Bohr

Modtryk 2000, 62 sider, 64 kr.
 Ole Morsing: *Kierkegaard*, Modtryk 2000, 52 sider, 64 kr.
 Hans-Jørgen Schanz: *Platon*, Modtryk 2000, 58 sider, 64 kr.

Forlaget Modtryk har udgivet de tre første bøger i en ny serie med titlen: ALLE TIDERS TANKER. Serien er rettet mod højskoler, mellemuddannelser, ungdomsuddannelser og mod 'alle os med almen interesse i det filosofiske', som det hedder i den medsendte pressemeddelelse. De første bøger er *Platon* ved Hans-Jørgen Schanz, *Kierkegaard* ved Ole Morsing og *Bohr* ved Steen Brock. Fælles for bøgerne er, at de er korte (52-62 sider), prismæssigt tilgængelige (64 kr./stk.) og delt mellem et essay *om* og tekststud- drag *af* den tænker, der behandles.

Mads P. Sørensen

Jimmy Zander Hagen: Eksistens og Ansvar

Gyldendal 1999, 160 sider, kr. 156,- uden moms. Jimmy Zander Hagen: *Erkendelse og Sandhed*, Gyldendal 2000, 180 sider, 156 kr. uden moms.

Jimmy Zander Hagens to bøger *Erkendelse og Sandhed* og *Eksistens og Ansvar*, der behandler henholdsvis teoretisk og praktisk filosofi, er rettet mod Gymnasieskolen, VUC, aftenskolekurser mv. De to bøger er inddelt i kapitler, der behandler traditionelle filosofiske emner som fx 'Retsfilosofi', 'Eksistentialisme' og 'Viljens frihed'. De enkelte kapitler gennemgår hovedtanke og præsenterer de vigtigste filosoffer indenfor området. Desuden er der efter hvert afsnit opgaver til 'repetition', 'kritisk vurdering' og opgave skrivning. De to bøger har også fået en hjemmeside – www.zander.gyldendal.dk – hvor man kan stille spørgsmål til forfatteren og tjekke sin nyerhvervede viden via 'multiple choice-opgaver' til bogens kapitler.

Mads P. Sørensen

Platon: Symposion

(Oversat og udgivet af Niels Henningsen), Det lille Forlag 2000, 103 sider, 150 kr.

George Berkeley: Principperne for den menneskelige erkendelse

(Oversættelse, indledning og noter ved Harald v. Hielmcrone), Det lille Forlag 2000, 120 sider, 175 kr.

Det lille Forlag har udgivet yderligere to klassikere i nyoversættelse. Det drejer sig om Platons *Symposion* og George Berkeleys *Principperne for den menneskelige erkendelse*. Begge tekster er forsynet med noter og indledning. *Symposion* er desuden tilføjet et appendiks med 'hulelignelsen' fra *Staten*.

Mads P. Sørensen

Hans Lassen: Samvittighed på dagsordenen

Aschehoug 2000, 200 sider, 199 kr.

I bogen *Samvittighed på dagsordenen*, der bærer undertitlen 'et dokumentarisk essay', sætter Hans Lassen fokus på den udvikling, der har ført begreber som 'den politiske forbruger', 'den etiske investor', 'den politiske virksomhed' mf. med sig. Bogen søger på den ene side via en række 'faktabokse' at dokumentere, at der i disse år faktisk finder noget nyt sted på markedet og i virksomhederne. På den anden side forsøges denne udvikling forstået som et udtryk for en ny 'samvittighedsbølge', der ifølge forfatteren i øjeblikket skyller ind over den vestlige verden.

Mads P. Sørensen

Peter Høilund: Socialrettsfilosofi - Retslære for socialt arbejde

Gyldendal Uddannelse, Nordisk Forlag A/S, København 2000, 227 sider, 228 kr.

Peter Høilunds *Socialrettsfilosofi* dækker med den første danske udgivelse på feltet et behov for retslære og retsfilosofi for det sociale område, der længe har været åbenlyst. Høilund giver en grundig indføring i relevante juridiske og filosofiske termer, der både henvender sig til den almindelige læser og til den studerende, der har behov for et oversigtsværk. Høilunds grundantagelse er den, at det sociale arbejde er udspændt mellem kærlighed og magt (eller omsorg og kontrol). Han forkaster det økonomiske syn på socialt arbejde og sætter i stedet fokus på betydningen af menneskesyn, etik og magt i anvendelsen af retsregler i sociale institutioner.

Henrik Borup Nielsen

Joachim Wrang: Cellen og øjet – om overvågning, forbrydelse og straf

Serien Genmæle, Forlaget Klim, Århus 2000, 119 sider, 115 kr.

I serien Genmæle, en udgivesrække af politiske debatbøger, er udkommet den tiende bog, der omhandler fængselscellen og det overvågende blik. På den ene side er der tale om konkrete analyser af moderne fængselsystemer, på den anden side

indikeres det, hvorledes cellen og øjet kan forstås som karakteristiske elementer i et moderne overvågningssamfund.

Kim Su Rasmussen

**Hans Jørgen Thomsen:
Det foreløbige mirakel:
kontingent filosofi –
barokke forsøg**

Forlaget Modtryk, Århus 2000,
256 sider, 248 kr.

I Hans Jørgen Thomsens seneste bog om *Det foreløbige mirakel* bliver der eksperimenteret med formen. Gængse humanvidenskabelige skriftformer blandes op med ideosynkrasier og selvbiografiske refleksioner i en stadig spiral af barokke foldninger omkring det erfaringsvilkår, der kaldes kontingens.

Kim Su Rasmussen

**Søren Kjørerup: Kunstens
filosofi – en indføring i
æstetik**

Roskilde Universitets Forlag, Frederiksberg 2000, 210 sider, 198 kr.

Og på Roskilde Universitets Forlag er der kommet en bog af Søren Kjørerup om *Kunstens filosofi* med undertitlen *En indføring i æstetik*. Bogen bestræber sig på at præsentere og afklare nogle af de begreber, som man ofte støder på i diskussioner af kunst.

Indføringen er et forsøg på at tilnærme sig kunsten på baggrund af en række sprogfilosofiske antagelser. Det er med andre ord en begrebsorienteret tilgang til det æstetiske problemfelt, hvor netop forholdet mellem det æstetiske som sansning og det æstetiske som begreb har spillet en fremtrædende rolle.

Kim Su Rasmussen

**Sats – Nordic Journal of
Philosophy**

eds. Steen Brock, Anders Moe Rasmussen & Søren Harnow Klausen, Philosophia Press, Århus 2000, 127 sider, 125 kr.

Der er med *Sats* kommet et nyt nordisk tidsskrift for filosofi. Det er, som det hedder i pressemeddelelsen, et ”forskningsbaseret tidsskrift med udgangspunkt i den aktuelle diskussion inden for alle filosofiens områder og discipliner”. Der er nedsat en stor redaktionskomité, og alle bidrag vil blive underlagt en anonym vurdering.

Kim Su Rasmussen